

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2023r.

Sąd Okręgowy w S. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Danuta Poniatońska
Protokolant:	Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2023r. w S.

sprawy **B. A.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie wysokości kapitału początkowego

w związku z odwołaniem B. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 14 lutego 2023 r. znak (...)

- oddala odwołanie;**
- odstępuje od obciążania B. A. kosztami zastępstwa procesowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B..**

UZASADNIENIE

punktu 2 wyroku z dnia 20 kwietnia 2023 r.

B. A. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z 14.02.2023 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego. Wyrokiem z 20 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach oddalił odwołanie B. A. od tej decyzji (pkt 1.) i rozstrzygnął o kosztach zastępstwa procesowego (pkt 2.).

W niniejszej sprawie organ rentowy reprezentowany był przez radcę prawnego, którego wynagrodzenie z tytułu zastępstwa prawnego przed sądem pierwszej instancji, zgodnie z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.) wynosi 180 zł.

Sąd zważył, co następuje:

O kosztach rozstrzygnięto w oparciu o art. 102 k.p.c., zgodnie z treścią którego w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zasada ta jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20.12.1973 r. sygn. II CZ 210/73).

Podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. należy poszukiwać w konkretnych okolicznościach danej sprawy, przekonujących o tym, że w danym wypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Należą do nich zarówno fakty związane z samym procesem jak i leżące poza nim, a dotyczące stanu majątkowego strony, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego, w świetle których uzasadniona jest ocena, że chodzi o przypadek szczególnie uzasadniony. Natomiast sam stan majątkowy czy sytuacja finansowa strony nie stanowi okoliczności wyłącznie decydującej o zwolnieniu od kosztów procesu w pełnym zakresie, w tym także od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. O ile bowiem taki stan może uzasadniać zwolnienie strony - całkowicie lub częściowo - od kosztów sądowych, co wiąże się z zagwarantowaniem jej prawa do sądu, to nie uzasadnia to zwolnienia takiej strony od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, który je poniósł (tak Sąd Apelacyjny w K. w wyroku z 13.11.2014 r. sygn. I ACa 596/14).

Zastosowanie art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego, do którego oceny należy, czy w sprawie występuje szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu tego przepisu. Ocena taka nie może być tylko dowolna i powinna być przeprowadzona w każdej sprawie, której okoliczności wskazują, że wypadek taki może zachodzić.

Zdaniem Sądu, analiza niniejszej sprawy, daje podstawę do zastosowania art. 102 k.p.c. w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z 13.08.2019 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, którą wydano na wniosek B. A., ustalono kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r. w wysokości(...) zł, przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – 69,35%. Po złożeniu przez B. A. 30.01.2023 r. wniosku o emeryturę, organ rentowy wydał skarżoną decyzję o ponownym ustaleniu kapitału początkowego. W decyzji tej ustalono kapitał początkowy niższy niż w poprzedniej decyzji – (...)zł, przy przyjęciu też niższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – 67,06%. Doręczona decyzja nie zawiera jakiegokolwiek uzasadnienia. Nie wyjaśniono wnioskodawczyni, dlaczego kapitał początkowy, a w rezultacie wysokość emerytury uległa obniżeniu. W pouczeniu do tej decyzji znajduje się jedynie informacja o prawie zaskarżenia tej decyzji do Sądu i wnioskodawczyni skorzystała z tej możliwości wskazanej wprost przez organ rentowy.

W ocenie Sądu, organ rentowy powinien w uzasadnieniu decyzji wskazać dlaczego kapitał początkowy ustalony skarżoną decyzją uległ obniżeniu, ewentualnie wskazać możliwość wyjaśnienia istniejących wątpliwości w inspektoracie ZUS. Takiej możliwości nie wskazano, stąd wnioskodawczyni skorzystała z pouczenia i wystąpiła o kontrolę decyzji do Sądu, który zastąpił organ rentowy w wyjaśnieniu podstawy faktycznej i prawnej skarżonej decyzji. Po wyjaśnieniu istniejących wątpliwości przez sędziego sprawozdawcę na rozprawie, B. A. nie kwestionowała skarżonej decyzji. Rola pełnomocnika organu rentowego sprowadzała się w konsekwencji do popierania stanowiska zawartego w odpowiedzi na odwołanie.

Z tych względów w ocenie Sądu w niniejszej sprawie wystąpił „wypadek szczególnie uzasadniony”, który w konsekwencji skutkował odstąpieniem od obciążania odwołującej kosztami zastępstwa procesowego.

W związku z powyższym na podstawie art. 102 k.p.c. orzeczono, jak w punkcie 2 wyroku.